

Af samme forfatter
Pura vida, ROMAN 2013

CAROLINE ALBERTINE MINOR

Velsignelser

NOVELLER

Rosinante

Sorgens have

På en bænk i Enghaveparken gav vi bare op. Jeg blev siddende og så ham halte væk i sin halvlange, sorte frakke med en stor trang til at skyde ham i ryggen. Jeg ønskede at se ham falde sammen og blive liggende i gruset. En parodi på et menneske, men det var mig, der var umenneskelig. Jeg magtede knap nok at behandle ham med respekt, men slog og bed og spyttede og sparkede. I løbet af det år, der var gået siden ulykken, havde jeg ødelagt et antikt forstørrelsesglas, vores dør, en bog med Manaras tegninger og flere af hans sweatre. Jeg gik tilbage til den forretning, vi havde forladt tomhændet, og købte en mundharmonika og et puslespil til vores søn.

Vi ville holde jul sammen, for alles skyld. Han forærede mig to flasker rødvin og *Hosekræmmeren* og andre noveller af St.St. Blicher. Fem år tidligere, jeg: tyve år gammel, bedøvet af forelskelse og sex, med hovedet på hans bryst, han læser *Sigøjnerinden* højt for mig i soveværelset, der vender ud mod den overgroede gård. Hans stemme er endnu ikke gået i stykker, den er rolig og en del lysere, end man gætter på, når man ser ham.

For han er høj og mørk og bred, min M., og med et tæt skæg og hvælvet pande. Han læste *Sigøjnerinden* for mig en aften i begyndelsen. Men det husker han ikke længere. Det minde findes kun i mig nu, og bogen havde han givetvis købt, fordi han vidste om sig selv, at han holdt af Blicher. Han bad mig pakke gaverne op inden aftensmaden, som var han spændt på min reaktion. Eller måske ønskede han at skåne sin familie for den? Måske tænkte han så langt. Jeg sad ved køkkenbordet og trak papiret af først den ene, så den anden flaske, bogen til sidst i håb om noget, der ville ophæve vinens fornærmelse. Det var skuffelse, der gjorde halsen tæt, da jeg takkede ham. Min svigerfar lagde armen om mig og førte mig ovenpå og ind på sit kontor. Lille skat, sagde han, og jeg græd ned i hans bløde skulder, lille skat lille skat.

Jeg går ned til vandet og langs med det. Klokken er kvart over syv den fireogtyvende december, der er ingen andre på gaden. Det er blått ude over havet, og det regner lidt. Ved fortet møder jeg alligevel en familie med børn. De taler et sprog, jeg ikke forstår. De kommer imod mig op ad trappen, jeg sidder på bænken og rokker frem og tilbage til lyden af min egen vejtrækning. Ingen glider på de våde trin, deres ansigter lyser op mod mørket og det sorte hår. Har hun født dem alle fem? Jeg mærker, at jeg aldrig vil kunne slå mig selv

ihjel. At det er det tætteste, jeg kommer, men at jeg stadig er langt fra. Da jeg vender tilbage til de andre, står andestegen på bordet, og ingen spørger, hvor jeg har været. M. bliver glad for handskerne og den alt for dyre whisky.

Neuropsychologen på afdeling 123 afsluttede et af vores korte ubrugelige møder med at citere et kinesisk ord-sprog for mig: *Du forlader sorgens have bærende på en gave*, sagde han, men svarede ikke, da jeg spurgte, hvad der ville ske, i fald man nægtede. I fald man foretrak at blive.

Den dag i Enghaveparken var det fem år, seks måneder og femten dage siden, jeg blev ansat som receptionist hos arkitekterne, og første gang jeg i samme bevægelse så og elskede den ni år ældre M. tværs igennem et højloftet modelværksted, to år og syv dage siden jeg fødte vores søn, og et år og fire dage siden barnets far slog hovedet mod først taxaens forrude, hvor det efterlod spindelvævslignende bristninger i glasset, derpå asfalten, med en sådan kraft, at hans hjerne rikochetterede i kraniet. Det værste er ikke slaget, men rekylen, fortalte man mig senere. Jeg havde et mistet opkald fra en mand, der fandt ham. Bare tanken. At skærmen på min telefon lyste op i vores soveværelse, at han lå på den våde vejbane, mens jeg sov videre. Bare tanken.

102

Betjentene brugte mit navn mange gange, det er måske noget, man lærer på politiskolen. Navnet som en hånd, der rækker ind i forfærdelsen og holder dig oprejst ved kraven: Tag dit tøj på, Caroline, og kom ned, Caroline, så kører vi dig på hospitalet. Tag dit tøj på, og kom ned til os. Jeg rystede for meget til strømper. Følelsen af de bare fødder i gummisko i december og brysterne, der klæbede til maven under uldtrøjen, bløde af amningen. De to mænd var almindelige, rene og iført ens mørkeblå rullekraver med guldknapper på skuldrene. En af dem spurgte, om jeg skulle kaste op. En af dem satte sig ind på bagsædet og tog min hånd. Jeg havde været til frisøren samme dag, og da vi senere havde sex, fik jeg kortvarigt fornemmelsen af, at der var en tredje stærkt parfumeret person med os i sengen. I Traumecenterets venteværelse kunne jeg igen lugte produkterne i mit hår, mens bønnen steg i mig som damp og kvalme. For at fylde tiden med andet end rædsel gentog jeg den uden ophold. *Lad ham ikke dø / Jeg er ikke færdig med at lære / Jeg er ikke færdig med at elske*, bad jeg, *Lad det ikke være ham / Lad det være en anden*. Kunne jeg forvandle kroppen, i sidste øjeblik bytte den ud med en tilfældig fremmed? Han lå nøgen og tildækket på briksen. Det var hans urin i den matterede plasticpose, lugten af fest stod om hans krop. Jeg kyssede panden og kindbenet, der glitrede af asfalt, men endnu ikke var hævet op, som det skulle

gøre over natten, skældte ham blidt ud. Du lovede mig dit. Du lovede mig dat.

Når jeg i de følgende dage sad og betragtede M. ligge blandt maskinerne, frygtede jeg ikke kun at miste ham. I løbet af årene havde jeg lige så diskret hængt mit kredsløb på hans, som de siamesiske tvillinger, man hører om, og i hans ubevægelige krop så jeg min egen undergang. Jeg tvivlede ikke et sekund på, at de vitale organer var placeret i ham. Jeg var den parasitiske tvilling, gevækst-mennesket. Hvis han forlod mig, ville der ikke gå lang tid, før jeg tørrede ind som barnets navlestump og faldt af verden.

Så snart overlægen stoppede for tilførslen af sovemiddel, begyndte det at sitre under øjenlågene, benene strakte sig spastisk, og munden smagte på sig selv. Han hostede forskrækket, det dirrede og trak i musklerne. Jeg forestillede mig hans rejse ud af komaen som en tiltagende smertefuld opstigning gennem mørkt vand. Jeg lagde mit ansigt ned til hans og hviskede uden overbevisning, at han ikke skulle være bange.

Hans hænder søgte mod slangen, der gennem næsen skulle forsyne hjernen med ekstra ilt, og sygeplejersken måtte binde dem ind. De hænder, jeg kendte så godt (selv nu kan jeg se dem for mig foretage en hvilken

103

som helst handling), blev presset sammen til to bandederede knolde. Det pinte mig at se dem rage rundt i luften foran hans ansigt, som kattepoter eller meget små boksehandsker.

Betjentene kom forbi stuen og afleverede en plasticsæk indeholdende den opklippede uldfrakke. I lommerne fandt jeg, ud over telefonen, en orange sut, muskatnødden (en amulet) og den seddel, jeg engang havde gemt i den mindste af inderlommerne. Papiret var dunet i et kors, hvor det havde været foldet, og jeg misundte hænderne, der foretog bevægelsen på en bar i Amsterdam fire år forinden.

Nogen havde skrevet hans navn og *Velkommen* på en tavle uden for værelse 93. Han sov meget i den første tid, og i vågen tilstand var blikket sløret af beroligende medicin. Terapeuterne havde bygget ham en forstørret kravlegård, hegnet ind med blå madrasser og holdt på plads af to lave skabe. Jeg lagde mig ned til ham og skubbede mig ind under hans arm og forsøgte at skelne hans sved fra det fremmede. Kemikalierne forlod ham gennem porerne, han blev angrebet af skæl og eksem og lugtede metallisk ud af munden. Han befandt sig tusind verdner væk, hvirvlet ind i livagtige hallucinationer. Han var i Berlin. Han var i Santiago. Han var pilot på Experimentarium, nitten år gammel igen, så

otteogtyve. Der var dyr over det hele, han fangede friske fisk og spiste dem ved bredden af en sø, tilbød mig et stykke torsk, og fuglene havde brækket deres vinger. De måtte tilses på dyrehospitalet, jeg var en møgluder, jeg var hans japanske praktikant Natsuko. Uden varsel kunne genkendelsen løbe over hans ansigt som krybestrøm, før den igen var væk, og jeg kunne være hvem som helst.

Hans gamle lejlighed havde i nogle år været fremlejet til en tjekkisk familie. Et par gange om året inviterede de os på middag. Jeg husker retter som kylling med appelsinsovs, ymerrand med røde bær og nogle buterdejskager, hvis midte var fyldt med en sød birkespasta. Da Kristina blev gravid med deres andet barn, fandt de noget større, og M. satte lejligheden til salg. Købsaftalen blev underskrevet, nogle dage før ulykken fandt sted. Den unge pige, der bor der nu, har et slapt håndtryk og en sølvfarvet lampe i vinduet, hvor hans stride basilikumplante plejede at stå. Hendes far blev ved med at skrive beskeder til mig, mens M. var indlagt. Jeg havde informeret ham om, at lejlighedens tidligere ejer lå i koma, og alligevel skrev han hver dag lange beskeder, der handlede om nøgler til loftsrum og porte, jeg ikke vidste fandtes. Der må komme styr på det, skrev han, og jeg besluttede at lade dem se mig. Det var de samme trapper, som jeg nogle år forinden

var gledet på og faldet ned ad. Der skete egentlig ingenting, men M. kom hjem fra arbejde, og jeg lagde mig for en god ordens skyld i hans seng. Problemet var, at jeg ikke kunne holde op med at grine. Jeg grinede så overspændt og konstant, at han ringede til vagtlægen, der bad om at tale med mig, og så blev jeg tavs og faldt i søvn. Det var en simpel forskrækkelse. Hele familien lukkede op, den slappe, lyshårede pige og hendes forældre med ansigterne plettede af maling. Jeg overrakte faren en håndfuld nøgler, som jeg havde fundet derhjemme – jeg kan ikke smide nøgler ud og gemmer dem alle uden undtagelse i en sukkerskål på min kommode. Moren bemærkede, at det lignede cykelnøgler, og jeg måtte give hende ret. De spurgte ikke til ham. Jeg sagde, at han kunne sidde oprejst på sengekanten i et lille minut. Sonden var et overstået kapitel. Jeg sagde, at det ikke var nogens skyld. Tak, sagde faren, vi forsøger os med nøglerne. Jeg strakte hals for at se det tomme værelse bag dem, gulvet var dækket af med plastic, og hvor hans seng plejede at stå, kastede en arbejdslampe sit grelle lys ud over vægge og loft.

Da han var så meget ved bevidsthed, at han fik lov at komme på korte ture uden for afdelingen, tog vi elevatoren ned i aulaen, og jeg skubbede ham forsøgsvis ind i hospitalets kirke. Et højloftet rum, der lugtede af harpiks. Få mig ud, råbte han, *get me out of here*. Jeg tog

det som et godt tegn. Han har – i modsætning til mig – altid været erklæret ateist, og når vi på vores rejser kom forbi en kirke, blev han udenfor og røg i solskinnet, mens jeg lod mig suge indad og i en tid bevægede mig formålsløst rundt i den svampede stilhed, der findes sådan et sted. Jeg vil gerne have lov at huske ham sådan: ventende i en stribe sol på den anden side af gaden, tålmodig og stolt og meget, meget smuk.

Jeg holdt aldrig op med at begære ham. Selv efter barnet kom, blev forelskelsen velopdraget i vores nærhed, og når det lod sig gøre, stak vi af for at være alene med den. Hans forældre tog sig af vores søn, mens vi kørte lange ture op langs kysten, drejede af ved en skov og gjorde det mellem træerne eller i bilen. Vores første overnatning uden barnet var på et hotelværelse i Granada. Jeg husker mandeltærten overdrysset med florsukker, finregnen, der lagde sig over mit ansigt, mens vi vandrede omkring i paladsets haver.

Juleaftensdag besluttede jeg at lade barnet se ham. Vores søn lyste op og lo ved synet af sin far, men da M. rakte ud efter ham og ved en fejl fik fat om drengens hals, skreg jeg så højt, at han begyndte at græde. Jeg gik ud til mine forældre med det skrigende barn og forklarede, at jeg ville tage bussen og komme hjem i tide til middagen. Da jeg igen trådte ind på stuen, havde

M. glemt vores besøg. Korttidshukommelsen var slået i stykker, og minutterne gled vandigt igennem ham, og ingenting satte sig fast. Er det dig? spurgte han, og jeg bekræftede. Da bakken med anden og sovsen og kartoflerne kom, hjalp jeg ham med at føre gaflen op til munden, og jeg sørgede for, at han ikke drak så meget saftvand, at han kastede op. Ergoterapeuten kaldte hans tilstand for *ukritisk*. Hjernen overhørte kroppens mæthedssignaler, men der var intet, der tydede på, at M. overspiste. På de ti dage, der var gået siden ulykken, havde han tabt så meget muskelmasse, at hans T-shirts sad løst over brystet. Da han var færdig med hovedretten, løftede jeg låget af plasticbøtten med risalamande og gav ham skeen i hånden. Klarer du den? spurgte jeg. Han nikkede. Glædelig jul, sagde jeg og kyssede ham farvel. Jeg elsker dig. Sig det igen: Jeg elsker dig.

M. trænede uden at beklage sig, og hvis der var fællessang eller spilaften på afdelingen, deltog han altid. Efter en måned kunne han tilbagelægge korte afstande støttet til en rollator og i stadig længere tidsrum fastholde, hvor han var, og hvad han lavede der. En ulykke, sagde han tøvende. Kørte jeg galt? Væltede jeg? Han behandlede sine plejere med en distant høflighed og gjorde sig umage for ikke at forveksle dem med hinanden. Dorte, Louise, Gitte, Yvonne, Vibeke. Jeg følte en stor taknemmelighed over for de milde og stærke

kvinder, der passede ham, og selvom de indimellem talte ned til ham, vil jeg ikke bebrejde dem det. Der er noget umiskendeligt barnligt over et menneske, der har slået hovedet. En uskyld eller bare en vedvarende forundring.

Efterhånden som jeg fik dannet mig et overblik over afdelingens patienter, placerede jeg dem i et nærværshierarki. Nederst var de, der endnu ikke havde forladt, og sandsynligvis aldrig ville forlade, det vegetative stadium. Kevins mor så misundeligt til, når jeg kom trillende ned ad gangen med M. Hun sad ved sin søns seng og ventede på, at han hostede. Så kan jeg huske hans stemme, sagde hun uden selvmedlidenhed. På skabslågen hang et billede af en bredhovedet ung mand. Han smilede genert ud i rummet. Spøgelsesbilisten var død på stedet, hans to venner var sluppet med småskrammer. Kevins mor misundte mig, mens jeg misundte de pårørende, der besøgte folk med brækkede ben og dårlige hjerter og infektioner – endda kræft. Et sted mellem Kevin i bunden og så M., der hver dag syntes at kunne noget nyt, befandt sig en gruppe af folk, der ikke rejste sig fra kørestolen, men dog gestikulerede. Mennesker, hvis kommunikative evner var reduceret til tegn på afsky og begejstring, eller hvis mimik helt var visket ud, hvor alt hang eller var strammet sammen i en knude omkring næsen. Variationerne var uende-

lige og brutale. En tyrkisk mand gjorde særligt indtryk på mig. Han var over to meter høj, og fordi han ligesom M. var ukritisk, men ikke havde hans stofskifte, stumpede efterhånden alle hans trøjer og afslørede en blød, behåret mave. Manden bevægede sig rundt på afdelingens rektangulære gangareal med korte skridt og blikket låst til et punkt i luften foran sig. Armene hang lige ned, og fingrene var krummet bagud som på en sovende. Den eneste gang jeg så ham i nogen form for affekt, var da en fysioterapeut tilbød ham en kop kakao fra maskinen i opholdsstuen. Da smilede han stort, drak den i tre slurke og bad straks om mere. Jeg fik senere fortalt, at han havde arbejdet på grøntorvet, og at der var tale om en arbejdsulykke, og jeg blev ved med at se tippeladet hamre ned i hans isse og på stedet forvandle Mehmet til den barnemand, hans kone betragtede med en afmægtighed så enorm, at jeg måtte se væk, når familien indtog deres medbragte mad i fælleskøkkenet. Børnene havde hinanden, de kunne gemme sig i deres egen verden, slås og lege på gangene. Hun var uigenkaldeligt alene.

110 Vi steg på 1A ved Lille Triangel. Jeg slog bremsen i og krængede flyverdragten ned om maven på barnet, trak elefanthuen af. Vi var uden for verden, det var en simpel tid. Jeg havde ingen forventninger til dagene. Bussen gled forbi Kastellet op ad Store Kongensgade

og alt det skinnende dyre, ved Magasin kom turisterne i grupper, videre gennem byen mod Hovedbanegården. Idet bussen drejer af Tietgensbroen og fortsætter ned ad Ingerslevsgade, kan man i nogle sekunder se porten til vores gård. Efter ulykken havde jeg været i lejligheden en enkelt gang. Planen var at hente bøger og tøj, sikre, at lys og kogeplader er slukket, tømme køleskabet og bære skraldespanden ned. Min mor ventede i bilen, og jeg tillod mig at trykke ansigtet ned i hans brugte T-shirt. Længslen går i kroppen som ingen anden følelse. Den slår ned og udvider sig med så høj en fart, at man tror, man skal flække fra hoved til røv. Jeg stod i vores soveværelse og trak vejret gennem det slidte bomuldsstof, indtil lugten af ham ikke længere adskilte sig fra lugten i rummet. Jeg skubbede trådsuffen på plads med foden og lukkede skabsdørene, redte sengen. I køkkenet vaskede jeg glas op og tørrede køkkenbordet over, fyldte tre IKEA-posser med tøj og bøger.

Den fredag, det skete, havde M. taget tidligt fri. Han trådte ind i salonen, mens jeg endnu sad med den tunge krave om halsen og kappen over skuldrene. Frisøren bad ham tage plads i sofaen bag mig. Jeg fangede hans blik i spejlet, forlegen over det nye hår, som hun ikke ville holde op med at pille ved. Det hang ned foran mit ansigt i glatte baner. Der findes et billede af mig

111

fra en café, som vi kort efter forlod for at tage hjem og bolle. Jeg husker, at han tog mig bagfra, men ikke om han kom sådan, eller hvordan jeg gjorde. Der findes et billede af mig, taget på PhotoBooth inde i stuen. Man ser mig fra halsen og op, men jeg ved, at jeg er nøgen, at han er i bad, jeg sendte det til min søster, skrev: nyt hår! Ude på reposen så jeg ham for sidste gang. Den sorte hue, frakken og den måde, han kunne *buldre* ned ad en trappe på. Jeg lukkede døren, gik tilbage til soveværelset og klædte mig på, sort rullekrave, høje støvler, valgte tasken, han forærede mig i Granada. Blå og blød gav den sig for rullerne med risengrød, for fryseposen med smuttede mandler og kirsebærsovsen, jeg havde købt samme morgen. Det regnede voldsomt, og jeg stoppede tasken ind under jakken for at beskytte læderet.

Det regnede endnu, da jeg ringede til ham kort efter midnat, på vej hjem i taxaen. Jeg kunne høre festen bag ham, selv lød han opstemt og ædru. Promillen står i journalen et sted, i en mappe i hans nye lejlighed, men det betyder ikke noget længere. Det gør ingen forskel. Jeg ved ikke, om vi siger, at vi elsker hinanden, men hvorfor skulle vi ikke have gjort det?

Den Gyldne Dame. Mai's Massage. Blomsterhjørnet. På et tidspunkt kørte man på motorvejen med en for-

nemmelse af at være på vej langt væk, før bussen nåede sin endestation og svingede ind ved holdepladsen foran Hvidovre Hospital. Det var tyndet ud blandt passage-erne, og ofte var der kun et par stykker, der skulle af her. Det skete også, at jeg var den eneste. I løbet af de tre måneder, jeg hver dag tog turen, lagde jeg mærke til en særlig type mænd, der benyttede hospitalets aula som varmestue. Måske var de hjemløse, måske var de bare ensomme eller foretrak simpelthen mylderet frem for stilheden i deres lejligheder. En medbragte en pose krydderboller, som han spiste foran et af de ophængte fjernsyn. En anden, ældre og med klumpfod, købte en appelsinsodavand og drak den ved et bord i cafeteriaet. Et par stykker så mere forhutlede ud, de lod håret fedte og filtre. Mændene var der altid, når jeg kom, og jeg så dem aldrig tage bussen hjem igen, selvom det gjorde de selvfølgelig også.

I lang tid efter ulykken kunne M. ikke genkalde sig vores søns fødsel. Fortiden kom til ham i glimt, og jeg gjorde, hvad jeg kunne for at holde fast i, forbinde og udvide hans øer af klarhed. Mit håb var, at der i ham ville opstå en kyststrækning af minder tilsvarende den, der fandtes i mig. Jeg beskrev udpluk fra vores liv sammen i detaljer. Det sidste skænderi, hvad vi plejede at få til aftensmad, mønstret på vores sengetøj og rutinerne omkring plejen af barnet. Den serie, vi var i gang med at se.

Med tiden fik spørgsmålet karakter af bøn: *Kan du huske?*

Det sneede langt ind i det forår. Gitte fik arrangeret, at vi kunne låne en barnevogn nede fra børneafdelingen. Det var en mosgrøn Odder fra 90'erne, og afdelingens nummer stod skrevet med sort tusch på siden. Det gjorde mig utilpas at spænde min søn fast i selen, at se ham ligge der, som om selve vognen kunne gøre ham syg og kræve, at også han blev. Vi tog elevatoren ned til stueplan og gik ud gennem svingdørene, fulgte pladsen, hvor bussen vender, skråede hen over plænen mellem noget boligbyggeri, krydsede en ensporet vej og gik ind på kirkegården. Op og ned ad de mudrede stier vandrede vi. Jeg følte en træthed, der var uden bund. Efter nogle runder lod jeg ham køre vognen, men hans gang var stiv og besynderlig, og han slæbte fødderne. Lyden vækkede barnet, og jeg overtog irriteret vognen og bad ham gå normalt. Det er mine sko, sagde han, de er for store. Jeg svarede, at skaden havde påvirket hans balance. Det er, fordi jeg ikke er vant til at gå på andet end bambusgulve, mumlede han. Glatte og skinnende bambusgulve. Nej. Det er ikke rigtigt. Du har slået hovedet, og du ved ikke, hvad du taler om. Du er indlagt på Hvidovre Hospital, det ligger lige derovre. Se. Jeg pegede i retning af de grå bygninger, hvis flade tag tittede frem bag en række sorte træer. Han kneb

øjnene sammen, huen skjulte, at håret var blevet for langt og strittede drenget ved ørerne. Jeg måtte være sødere ved ham og mere tålmodig. En dag ville han igen se på verden, som om den også tilhørte ham, på mig, som om jeg gjorde. Jeg smilede og stak armen ind under hans. Håbet var euforiserende, og det løftede mig op og gjorde mig stærk, indtil det igen slap mig med en pludselighed, der fik mig til at miste vejret. I den tilstand krævede det alle mine kræfter på ny at hage mig fast og blive løftet.

I slutningen af marts blev vi indkaldt til udskrivningsmøde. Solen skinnede, der var en forventningsfuld stemning omkring bordet. Jeg sad for enden (vi var æresgæsterne) ved siden af M., der havde kalenderen slået op foran sig. Han skrev som før med versaler, men bogstaverne var store og hældede barnagtigt, som tiltrukket af en magnet i nederste højre hjørne. Neuropsykologen lagde ud, så fik resten af teamet ordet efter tur. På det tidspunkt havde M. selv taget bussen ind til byen og besøgt lejligheden to gange. Senest da han, som led i udskrivningen, købte ind til og efterfølgende tilberedte en omelet med manchego og asparges. Efter at have overværet ham lave mad pakkede ergoterapeuten sine ting og efterlod os alene. Vi spiste omeletten i den kolde stue, radiatorerne havde været slukket hele vinteren. Han skar omeletten ud og lagde et stykke over

på min tallerken. Det var en god omelet, og vi spiste op. Jeg længtes desperat ud af min krop, som man kan gøre det under en madforgiftning eller i minutterne før en eksamen. Sygdommen, der på hospitalet nærmest virkede naturlig, var umulig at ignorere nu, hvor han igen befandt sig i lejligheden. Vi spiste i tavshed med jakkerne på. Jeg smilede opmuntrende til ham. Han var dybt og aldeles forandret for mig.

At vågne op er bare savnet, der begynder forfra, hårdere.

Et par måneder efter ulykken fandt jeg en CD-rom med nogle grynede telefonoptagelser, fra tiden før jeg mødte ham. I videoen er han på alder med mig og iført en hat i ternet tweed, åbenlyst skæv. Han og en ven har konstrueret en katapult, hvorpå han med stor omhu placerer en hjemmerullet cigaret. Efter en kunstpause hamrer han en knyttet hånd ned over linealens ene ende, og cigaretten flyver op, forbi hans snappende kæber og lander på gulvet. Alligevel møder han kameraet med en adræthed i blikket, som om han virkelig greb den! M. fastholder den selvsikre grimasse i et par sekunder, før han knækker sammen i latter, og vedkommende bag kameraet gør det samme. Så er filmen slut. Jeg har ikke turdet se den igen, for der er du, og jeg kan ikke bære det, og jeg vil heller ikke forsøge.

Denne usigelige skam: Ikke at indeholde en eneste sætning, der er dig værdig.

Jeg lyver.

Dit navn. Sig det.